

ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΒΟΙΩΤΙΑΣ
ΤΑΞΗ: Γ΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΒΙΩΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΕΛΙΟ: ΤΟΠΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΘΕΜΑ: «Η αποξήρανση της λίμνης Κωπαΐδας και οι επιπτώσεις της στην αμόρφωση της γύρω περιοχής»

ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:

«ΑΠΟΞΗΡΑΝΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ Α.Ε.»:

Γούλας Λουκάς
Μπούτση Χριστιάννα
Νταλιάνη Βασιλεία
Ντόκος Δημήτρης

«ΜΙΝΥΕΣ» :

Ηλίας Κατής
Στυλιανός Κατσικογιάννης
Νικόλαος Κολοβός
Χάρης Ντέλλας

«ΟΙ ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ»:

Δημήτρης Λάιος
Γεωργία Λειβανίδη
Στάθης Μπίμης
Γκεντς Τσενάι

«ΜΜΑΙ ΑΕ»:

Μαρία Μπίμη
Μαριγούλα Λικάι
Αγγελική Φουντά
Ιωάννα Γκαλαμέλου

«ΜΙΝΥΑΚΗ Α.Ε.» :

Χριστίνα Γούρα
Σπυριδούλα Μπούτση
Ντενίσα Ντάικο
Κατερίνα Λαπούσι.

Άγιος Γεώργιος Βοιωτίας,
Σχολικό έτος 2015-2016

Κηφισσός (Αεροφωτογραφία)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή	3
Η αποξήρανση της λίμνης της Κωπαΐδας στην αρχαιότητα.....	4
Η αποξήρανση της λίμνης της Κωπαΐδας στη σύγχρονη εποχή.....	10
Η οικονομία της Κωπαΐδας.....	17
Πώς η αποξήρανση επηρέασε την κοινωνία της γύρω περιοχής.....	21
Οι επιπτώσεις της αποξήρανσης στον πολιτισμό της γύρω περιοχής.....	26
Επίλογος.....	34
Βιβλιογραφία	35

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η αναγκαιότητα της διδασκαλίας του μαθήματος της ιστορίας στα σχολεία θεωρείται δεδομένη. Όμως δεν ήταν το ίδιο δεδομένη μέχρι πρόσφατα και η αναγκαιότητα διδασκαλίας της τοπικής ιστορίας, παρά το γεγονός ότι η τοπική ιστορία μπορεί να αξιοποιηθεί για την κατανόηση της γενικής ιστορίας. Η τοπική ιστορία επιτρέπει στο μαθητή να νοηματοδοτεί το ανθρωπογενές και φυσικό περιβάλλον και να κατανοεί πληρέστερα τις σύγχρονες εξελίξεις στον κοινωνικό του χώρο. Το βασικό κριτήριο, επομένως, για τη διδασκαλία του συγκεκριμένου αντικειμένου ήταν να μάθουν οι μαθητές να περιγράφουν, να συγκρίνουν και να εξηγούν τους λόγους για τους οποίους έλαβαν τα πράγματα τη μορφή που έχουν σήμερα στο χώρο όπου ζουν και δραστηριοποιούνται, αναπτύσσοντας επαγωγική ιστορική σκέψη. Στόχος ήταν να συνειδητοποιήσουν οι μαθητές τη σημασία του γεωγραφικού παράγοντα στη διαμόρφωση της ιστορικής εξέλιξης του τόπου τους (από πλευράς οικονομικής, κοινωνικής, πολιτικής, πολιτισμικής). Να γνωρίσουν την εξέλιξη του φυσικού και του ανθρωπογενούς τοπίου και πώς αυτό επέδρασε στη διαμόρφωση των ιδιαιτεροτήτων των τοπικών κοινωνιών. Απώτερο όφελος είναι ότι προάγεται η αναγνώριση από τους μαθητές της πολυμορφίας και των τοπικών ιδιαιτεροτήτων ως πολύτιμων φορέων του πολιτισμικού πλούτου της χώρας.

Το θέμα της παρούσας εργασίας είναι **«Η αποξήρανση της λίμνης της Κωπαΐδας και οι επιπτώσεις της στη διαμόρφωση της φυσιογνωμίας της γύρω περιοχής»**. Αυτό που επιδιώκουμε από τη συγκεκριμένη έρευνα στα πλαίσια της τοπικής ιστορίας είναι να γνωρίσουν οι μαθητές καταρχάς τον οικείο σ' αυτούς περιβάλλοντα χώρο και να κατανοήσουν ότι ιστορία δεν σημαίνει μόνο μάχες και γεγονότα αλλά ιστορία είναι και ο ίδιος ο χώρος στον οποίο ζουν και ό,τι αυτός περικλείει. Επίσης στόχος είναι να γνωρίσουν μία μεγάλη ανθρώπινη τεχνική επέμβαση στο φυσικό περιβάλλον και να συγκρίνουν τις τεχνικές μεθόδους που χρησιμοποιήθηκαν στο παρελθόν και στα νεότερα χρόνια. Να κατανοήσουν τις ανάγκες, κυρίως οικονομικές, που υπαγόρευσαν την αξιοποίηση των υδάτινων πόρων της χώρας μας και τις επιπτώσεις αυτής της παρέμβασης στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον. Να μάθουν, τέλος, ότι απαραίτητες προϋποθέσεις κατά τον προγραμματισμό των τεχνικών έργων είναι η ευαισθησία, η σύνεση και η γνώση για την εξασφάλιση της βιοποικιλότητας και της αειφορίας.

**«Η αποξήρανση της λίμνης Κοπαΐδας και οι επιπτώσεις της στη
διαμόρφωση της γύρω περιοχής»**

**ΥΠΟΘΕΜΑ ΟΜΑΔΑΣ: «*Η αποξήρανση της λίμνης της Κοπαΐδας
στην αρχαιότητα*»**

ΟΝΟΜΑ ΟΜΑΔΑΣ: «ΑΠΟΞΗΡΑΝΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΑΕ.»

ΜΕΛΗ ΟΜΑΔΑΣ: Γούλας Λουκάς
Μπούτση Χριστιάννα
Νταλιάνη Βασιλεία
Ντόκος Δημήτρης

Άγιος Γεώργιος Βοιωτίας,
Σχολικό έτος 2015-2016

Αντί εισαγωγής

Αντί εισαγωγής επιλέξαμε την αυτοπαρουσίασή μας. Είμαστε οι Λουκάς Γούλας, Δημήτρης Ντόκος, Βασιλεία Νταλιάνη και Χριστιάννα Μπούτση, μαθητές της γ΄ Γυμνασίου στον Άγιο Γεώργιο. Οι προσδοκίες μας για το θέμα είναι να μάθουμε τις αιτίες, τις συνέπειες της αποξήρανσης της Κωπαΐδας, πότε και από ποιους αποξηράνθηκε και τα τεχνικά μέσα που χρησιμοποιήθηκαν.

Αποφασίσαμε να δώσουμε στην ομάδα μας το όνομα: «**ΑΠΟΞΗΡΑΝΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΑΕ.**». Διαλέξαμε αυτό το όνομα γιατί είναι σχετικό με το θέμα της αποξήρανσης με το οποίο ασχολούμαστε.

Πριν ξεκινήσουμε να ασχολούμαστε με το θέμα υπογράψαμε ένα συμβόλαιο με τους κανόνες που έπρεπε να τηρήσουμε. Αρχικά αναλάβαμε ο καθένας από ένα θέμα, στη συνέχεια αναζητήσαμε πληροφορίες σε βιβλία και στο διαδίκτυο, τις καταγράψαμε σε χαρτί και στη συνέχεια στον υπολογιστή.

ΛΙΜΝΗ ΚΩΠΑΪΔΑ

ΑΠΟΞΗΡΑΝΣΗ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ

Όπως είναι γνωστό η λίμνη της Κωπαΐδας βρίσκεται στην περιοχή της Βοιωτίας και η έκτασή της είναι περίπου 200 τετραγωνικά χιλιόμετρα. Αν και αναφερόμαστε σε αυτή ως λίμνη, πρέπει να θεωρείται μάλλον σαν ένα έλος, αρκετά βαθύ, η στάθμη του οποίου ρυθμίζεται από φυσικές διεργασίες περιοδικής φύσεως. Τον χειμώνα θα φαινόταν σα μια κανονική λίμνη, αλλά το καλοκαίρι το ύψος των νερών θα μειωνόταν, και σε μερικά σημεία θα αποξηραινόταν φυσικά. Η αιτία δεν είναι δύσκολο να εντοπιστεί: στην Κωπαΐδα κατέληγαν δύο ποταμοί, ο Μέλας και ο βοιωτικός Κηφισός, καθώς και διάφοροι μικρότεροι χείμαρροι, η κοίτη των οποίων εξαρτιόταν από την εποχή. Τα νερά άρχιζαν να υψώνονται κατά τον Νοέμβριο, έφταναν τον Μάρτιο σε 3-5 μέτρα επάνω από τον πυθμένα και χαμήλωναν από τον Απρίλιο έως τον Οκτώβριο, όποτε η λίμνη μεταβαλλόταν σε ρηχό τέλμα. Επίσης το νερό της Κωπαΐδας αποστραγιζόταν φυσικά διάμεσου φυσικών καταβόθρων. Το καλοκαίρι και το φθινόπωρο η ποσότητα του νερού που κατέληγε στην λίμνη ήταν μικρότερη από αυτή που μπορούσε να βγει από τις καταβόθρες και έτσι το νερό οδηγούνταν ανατολικά προς το Σκορπονέρι, τη Λάρυμνα και την Υλίκη. Οι καταβόθρες αυτές, κατανεμημένες σε 5 ομάδες κατά μήκος της βόρειας και της ανατολικής όχθης και ιδίως στον ΒΑ μυχό της λίμνης αποτέλεσαν τη βάση του Μυκηναϊκού έργου.

ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΓΙΑ ΑΠΟΞΗΡΑΝΣΗ

Τα πρώτα υδραυλικά έργα για την αποξήρανση της Κωπαΐδας, έγιναν τον 14ο και 13ο αιώνα π.Χ και αποδίδονται στον προϊστορικό λαό των Μινύων, ο οποίος είχε εγκατασταθεί στον Ορχομενό. Οι προσπάθειες αποξήρανσής της, συνίστατο στην απομάκρυνση των νερών που συγκεντρώνονταν και πλημμύριζαν την πεδιάδα και έγιναν με τη βοήθεια διωρύγων πλάτους 40-60 μέτρων και μέσω ενός συστήματος καταβόθρων στην ανατολική πλευρά της και της τεχνητής σήραγγας μήκους 2.230 μέτρων, η οποία οδηγούσε τελικά τα νερά στον όρμο της Λάρυμνας και στον Ευβοϊκό κόλπο. Βασίστηκε κυρίως στην εκτροπή των ποταμών Κηφισού και Μέλανα που ιδιαίτερα κατά την χειμερινή περίοδο κατέκλυζαν τη λεκάνη μετατρέποντας την σε λίμνη. Τα μεγάλα τεχνικά έργα περιλάμβαναν επίσης τεχνητές λίμνες που χρησιμοποιούνταν ως ταμιευτήρες ύδατος, από τις οποίες μπορούσαν να αντλούν νερό σε περιόδους ξηρασίας, ενώ συγκεκριμένα σημεία τους ήταν έτσι διαμορφωμένα, ώστε να υπερχειλίζουν σε περιπτώσεις

πλημμύρων, αφήνοντας κάθε φορά ελεγχόμενο όγκο νερού να εισρέει. Το εντυπωσιακότερο τμήμα των έργων ήταν η βόρεια αποστραγγιστική τάφρος που διέτρεχε σε μήκος 25 περίπου χιλιομέτρων τις βόρειες παρυφές της λίμνης. Ξεκινούσε από την περιοχή ανατολικά του Ορχομενού και έφτανε στην περιοχή του σημερινού Κάστρου, όπου διακλαδιζόταν σε δύο τμήματα, με πορεία προς τα ΒΑ και Ν, προς τα σημεία δηλαδή όπου βρίσκονταν οι φυσικές καταβόθρες. Κατά μήκος της νότιας πλευράς της τάφρου, οι Μυκηναϊοί ύψωσαν με το χώμα από την εκσκαφή της ένα μεγάλο ανάχωμα με ύψος που έφτανε τουλάχιστον τα 3 και πλάτος τα 30 μέτρα, τμήματα του οποίου είναι σήμερα ορατά. Στην καθεμία από τις δύο μακρές πλευρές του αναχώματος έχτισαν με μεγάλους ασβεστολιθικούς ογκόλιθους από έναν ισχυρό κυκλώπειο τείχος που είχε πάχος 2,5 περίπου μέτρα, εμποδίζοντας έτσι τη διάβρωση του χώματος από τα νερά της λίμνης. Αυτό απέτρεπε αφενός την κατάκλιση της λεκάνης από τα νερά των ποταμών σε περιόδους πλημμύρων, συγκρατώντας τα και περιορίζοντας τα μεταξύ αυτού και των βορειών πάρων της λεκάνης, ενώ ταυτόχρονα θα αποτελούσε και έναν ασφαλή δρόμο για την διακίνηση και τη μεταφορά ανθρώπων και εμπορευμάτων .

Η ΑΠΟΤΥΧΙΑ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΡΑΓΓΙΣΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

Στο τέλος των Μυκηναϊκών χρόνων ολόκληρο αυτό το συγκρότημα εγκαταλείπεται. Ωστόσο, τα ίχνη που διατηρηθήκαν δεν επαρκούν για να δείξουν αν έγινε βίαια καταστροφή του έργου, η απλώς παραμελήθηκε και απόψε σιγά-σιγά να λειτουργεί από την στιγμή που δεν υπήρχε πια η πολιτική εξουσία οποία δεν είχε κατασκευάσει και φρόντιζε για τη συντήρηση του .Στους ιστορικούς χρόνους οι διαφορές εγκαταστάσεις έχουν κατά το μεγαλύτερο μέρος αχρηστευτεί και οι προσπάθειες που καταβάλλονταν κατά καιρούς για νέα αποστραγγιστικά έργα για την επισκευή και συντήρηση ενός μέρους του παλαιού δικτύου, υπήρξαν περιορισμένης κλίμακας ή έμειναν ημιτελής, με αποτέλεσμα τα νερά να κατακλύσουν την πεδιάδα.

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟΞΗΡΑΝΣΗΣ

Πριν την αποξήρανση οι κάτοικοι γύρω από τη λίμνη ζούσαν σχεδόν πρωτόγονα. Καλλιεργούσαν τις λίγες εκτάσεις που υπήρχαν στις όχθες της λίμνης, αλλά η παραγωγή καταστρεφόταν πολλές χρονιές από τις πλημμύρες. Με την αποξήρανση δόθηκαν μεγάλες εκτάσεις για εκχέρσωση και καλλιέργεια, πράγμα που άλλαξε και βελτίωσε την ζωή του τόπου ριζικά.

Άρχισαν να καλλιεργούνται περίπου 2.000.000 στρέμματα. Απασχολήθηκαν χιλιάδες εργατικά χεριά και έγινε μεγαλύτερης έκτασης καλλιέργεια περισσότερων προϊόντων. Έκτος από σιτάρι καλλιεργείται τώρα και βαμβάκι, αραβόσιτο, όσπρια, πεπόνια.

Ταυτόχρονα αναπτύσσεται περισσότερο η κτηνοτροφία , όπου εκτρέφονται χιλιάδες αιγοπρόβατα ,βοοειδή, και πουλερικά. Μια άλλη πολύ σημαντική βελτίωση που επέφερε η αποξήρανση είναι αυτή στο θέμα της υγείας, όπου αρχίζει να μειώνεται αρχικά και να εξαφανίζεται στη συνέχεια η ελονοσία που πριν κυριολεκτικά θέριζε τους κατοίκους.

Σπορά στην Κοπαϊδα. Φωτογραφία 1932.

Συμπεράσματα

Μέσα από την έρευνά μας καταφέραμε να βρούμε όλες τις πληροφορίες που αναζητούσαμε, ωστόσο υπήρξαν και κάποιες δυσκολίες, όπως το ότι δεν ήταν διαθέσιμα όλα τα βιβλία και σε αυτά που ψάξαμε, δεν υπήρχαν οι απαραίτητες πληροφορίες.

Μέσα από αυτή την έρευνα πληροφορηθήκαμε για ενέργειες που έγιναν στον τόπο μας πριν από χρόνια και γενικότερα για την ιστορία της Βοιωτίας, τους ανθρώπους που κατοικούσαν σε αυτήν και τον ρόλο τους στην αποξήρανση της λίμνης.

Μέσω της ομαδικής εργασίας καταφέραμε να εξοικονομήσουμε χρόνο, αφού ο καθένας από εμάς ανέλαβε και από μια αρμοδιότητα, και έτσι αξιοποιήσαμε το χρόνο μας για ενέργειες που απαιτούσαν περισσότερη προσοχή. Στην ομάδα υπήρχε κλίμα συνεργασίας ανάμεσα σε όλα τα άτομα και όλοι δουλέψαμε εξίσου για να βγει ένα καλό αποτέλεσμα. Κατά τη διάρκεια της έρευνας υπήρξαν τόσο ευχάριστες όσο και δύσκολες στιγμές. Οι ευχάριστες ήταν ότι κάθε φορά που θέταμε έναν στόχο καταφέραμε να τον πραγματοποιήσουμε, ενώ οι δυσάρεστες ήταν ότι αρκετές φορές δεν μπορούσαμε να βρούμε τις πληροφορίες που αναζητούσαμε.

«Η αποξήρανση της λίμνης Κωπαΐδας και οι επιπτώσεις της στη διαμόρφωση της γύρω περιοχής»

ΥΠΟΘΕΜΑ ΟΜΑΔΑΣ: *«Η αποξήρανση της λίμνης στην σύγχρονη εποχή»*

ΟΝΟΜΑ ΟΜΑΔΑΣ: **«Μινύες»**

ΜΕΛΗ ΟΜΑΔΑΣ: Ηλίας Κατής
Στυλιανός Κατσικογιάννης
Νικόλαος Κολοβός
Χάρης Ντέλλας

Άγιος Γεώργιος Βοιωτίας,
Σχολικό έτος 2015-2016

Αντί εισαγωγής

Είμαστε οι «Μινύες». Η ομάδα μας αποτελείται από 4 μέλη:

- Ηλίας Κατής
- Στέλιος Κατσικογιάννης
- Νίκος Κολοβός
- Χάρης Ντέλλας

Το όνομα της ομάδας μας προέρχεται από τους αρχαίους κάτοικους του Ορχομενού (Μινύες). Μέσα από αυτή τη διαδραστική δραστηριότητα προσμένουμε να αποκτήσουμε γνώσεις αντίστοιχες με το θέμα το οποίο είχαμε αναλάβει.

Επιλέξαμε την αποξήρανση της Κωπαΐδας στη σύγχρονη εποχή επειδή ήταν πιο ενδιαφέροντα τα τεχνικά μέσα τα οποία χρησιμοποιήθηκαν σε σχέση με το παρελθόν. Τα εργαλεία που χρησιμοποιήσαμε κυρίως ήταν το διαδίκτυο και ορισμένα βιβλία από τη σχολική βιβλιοθήκη.

Σκοπός της ομάδας μας ήταν να συλλέξουμε όσο το δυνατόν περισσότερες πληροφορίες. Θέσαμε επομένως ορισμένα ερωτήματα τα οποία είναι:

- Η διαδικασία της αποξήρανσης.
- Πότε έγινε, από ποιόν και γιατί.
- Ποια μέσα χρησιμοποιήθηκαν.
- Ποιες είναι η επιπτώσεις της σήμερα

Στην αρχή της εργασίας δεσμευτήκαμε με ένα σύμβολο το οποίο αποσκοπούσε στην καλύτερη απόδοση μας και υπενθύμιζε ότι πρέπει να συνεργαζόμαστε και να συμβάλουμε όλοι στην εξέλιξη της εργασίας μας

ΛΙΜΝΗ ΚΩΠΑΪΔΑ

ΑΠΟΞΗΡΑΝΣΗ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ

Η Κωπαΐδα είναι πεδιάδα της Βοιωτίας η οποία δημιουργήθηκε ύστερα από την αποξήρανση της ομώνυμης λίμνης κατά το διάστημα 1880-1930. Η πεδιάδα βρίσκεται στα βόρεια του νομού και περικλείεται από το όρος Ελικώνας στα δυτικά. Η Κωπαΐδα όφειλε την ονομασία της στην αρχαία Βοιωτική πόλη *Κώπες*, που βρισκόταν στην θέση περίπου του σημερινού χωριού Κάστρο.

Ο σημερινός κάμπος της Κωπαΐδας, στην προϊστορική εποχή αποτελούσε την μεγαλύτερη λίμνη της Ελλάδας. Σύμφωνα με την άποψη των αρχαιολόγων είχε αποξηρανθεί από τους Μινύες του Ορχομενού στο 1.600 π.Χ. περίπου. Νεότερα όμως ευρήματα θέτουν υπό αμφισβήτηση αυτή την χρονολόγηση και την μεταθέτουν πριν το 2.000 π.Χ.

Στις 23 Φεβρουαρίου του 1876 ένας Όμιλος Ελληνικών Τραπεζών και ο Σκαρλάτος Σούτσος γνωστοποιούν στην τότε κυβέρνηση την πρόθεσή τους να συστήσουν Ανώνυμο Εταιρία η οποία θα έχει σκοπό να αποξηράνει την Κωπαΐδα λίμνη και ότι για το σκοπό αυτό προτίθεται να φέρει από το εξωτερικό ειδικευμένο προσωπικό και να συντάξει μελέτες που μπορούν να τελειώσουν μέσα σε διάστημα έξι μηνών. Η Ελληνική κυβέρνηση αποδέχεται αμέσως τους όρους και διαβεβαιώνει τον Όμιλο ότι θα προτιμηθεί από οποιοδήποτε άλλον ενδιαφερόμενο. Η σύνταξη της μελέτης ανατέθηκε στο Γάλλο μηχανικό Ρεμπόλ.

Στα 1879 ο Γάλλος πολιτικός μηχανικός Μουλέ στηριζόμενος στις μελέτες που έκανε ο μηχανικός δημοσίων έργων Ρεμπόλ έριξε πρώτος την ιδέα να μη στηριχθεί η αποξήρανση της Κωπαΐδας στο σχέδιο Σωβάζ. Στις 30 Μαΐου 1880 ο πρωθυπουργός Χαρ. Τρικούπης υπογράφει σύμβαση με τον Ιωάννη Βούρο εκπρόσωπο Γαλλικής εταιρίας υποστηριζόμενο από τον Στέφανο Σκουλούδη για την αποξήρανση και εκμετάλλευση της λίμνης με τους ίδιους όρους που είχαν με τον Μονφερριέρ και με τις αναγκαίες τροποποιήσεις στα σχέδια Σωβάζ.

ΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΥ ΕΡΓΟΥ.

Ύστερα από πολύχρονες μελέτες ,εκατοντάδες σχέδια και πολύ κόπο και σκληρή δουλειά το έργο τελειοποιήθηκε το 1886. Τα εγκαίνια έγιναν την 1η Ιουνίου του ίδιου έτους με κάθε λαμπρότητα όπως ταιριάζει σε ένα τόσο μεγάλο έργο.

Δυστυχώς όμως το 1887 η Κωπαΐδα ξαναγίνεται λίμνη. Οι Γάλλοι μηχανικοί Ταράτ και Ποσσέ είχαν κάνει το βασικό λάθος να μη λάβουν υπόψη τους ότι ο πυθμένας της λίμνης αποτελείτο από σάπια φύκια και ύλη πάχους 4μ που πήρε φωτιά μετά την αποξήρανση και καιγόταν σε

έκταση δεκάδων τετραγωνικών χιλιομέτρων χωρίς να μπορεί να σβηστεί για πολλά χρόνια.

Η Γαλλική εταιρία μη μπορώντας να αντεπεξέλθει στα έξοδα ανακατασκευής του έργου, αναγκάζεται να δανεισθεί από την διεθνή χρηματαγορά. Άγγλοι κεφαλαιούχοι και μεγάλοι χρηματο-οικονομικοί οργανισμοί, με πολύ παλαιές διασυνδέσεις με την Ελλάδα, δανείζουν την Γαλλική Εταιρεία. Παρόλα αυτά το 1887 η εταιρεία δεν μπορεί να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της και αναγκάζεται να εκχωρήσει το κτήμα στους Άγγλους δανειστές οι οποίοι ιδρύουν την Ανώνυμη Εταιρεία "Lake Copais Co Ltd".

Στις 2 Ιουνίου του 1887 ο Leon rochet και ο Les Lowencour αντιπρόσωποι της Γαλλικής εταιρίας υπογράφουν στο Λονδίνο τη σχετική συμφωνία με τον εκπρόσωπο της Αγγλικής εταιρίας Arles Cheston. Το ιδρυτικό κεφάλαιο της εταιρείας θα ανερχότανε στο 1.000.000 λίρες στερλίνες και η Γαλλική Εταιρεία θα έπαιρνε 500.000 στερλίνες σε μετοχές, που θα ίσχυαν μετά την τελική αποξήρανση, για τις μελέτες και τα έργα που είχε εκτελέσει μέχρι τότε.

Τελικά τα έργα τελείωσαν το 1892, όπως είχε υποσχεθεί η Εταιρεία, η λίμνη αποστραγγίστηκε και έγινε κάμπος ύστερα από 3.500 χρόνια περίπου.

Στις 21-9-1892 υπογράφεται στη Θήβα το πρωτόκολλο παραλαβής του έργου.

Έτσι φθάσαμε στο τέλος μιας μακρόχρονης προσπάθειας. Είχε εκτελεσθεί το μεγαλύτερο μέχρι τότε έργο από τη σύσταση του Ελληνικού κράτους. Οι δύο εταιρείες, η Γαλλική και αντικαταστάτρια της Αγγλική για να πετύχουν αυτό το κατόρθωμα διέθεσαν τεράστια κεφάλαια. Πολλοί ειδικοί Άγγλοι, Γάλλοι και Έλληνες και μεγάλο πλήθος εργατών, εργαζόμενοι κάτω από πολύ δύσκολες συνθήκες, μέσα στα βαλτόνερα, και τις πλημμύρες που κατέστρεφαν τα αναχώματα

ανάσχεσης, με φτυάρια και κασμάδες κατάφεραν να τελειώσουν ένα τεράστιο έργο για την εποχή του και να επιδώσουν στην καλλιέργεια μια εύφορη πεδιάδα.

ΑΠΟΣΤΡΑΓΓΙΣΤΙΚΟ - ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΚΩΠΑΪΔΑΣ.

Το έργο δεν στηρίχθηκε στον αρχικό σχεδιασμό να διοχετευτούν τα νερά προς το Γλά και το Κεφαλάρι που βρίσκονται και οι μεγάλες καταβόθρες. Η κοίτη του Κηφισού άλλαξε πορεία, έγινε μακρά τάφρος από την περιοχή του Ορχομενού προς νότο κατά μήκος των δυτικών κρασπέδων της άλλοτε λίμνης, μέχρι την Αλίαρτο, ανατολικά του όρους της Σφίγγας. Από την Αλίαρτο η κοίτη αυτή στρέφεται προς τα βορειοανατολικά και καταλήγει με τούνελ στην σημερινή λίμνη Υλίκη. Στη νέα κοίτη του Κηφισού χύνονται όλα τα ποτάμια που έρχονταν στη λίμνη από τα δυτικά (όπως η Έρκυνα της Λιβαδειάς και άλλα μικρότερα ποτάμια της περιοχής).

Τελικά η αποξήρανση της Κωπαΐδας αποτέλεσε ένα από τα σημαντικότερα έργα που υλοποιήθηκαν στον ελλαδικό χώρο. Επίσης αποτέλεσε έναν από τους σημαντικότερους παράγοντες που διαμόρφωσαν την ελληνική οικονομία στα νεότερα χρόνια.

ΔΗΛΩΣΗ ΚΑΙ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΖΩΩΝ ΠΡΟΣ ΒΟΣΚΗΝ

ΤΙΤΛΟΣ: *Ποσειδών*

Διεύθυνση: *Κοιταδικό κάμπου*

Είδος ζώου	Αριθμός ζώου	Γένος και ποικιλία				Παραγωγή	Επισημείωση
		Αριθμ. Α	Αριθμ. Β	Αριθμ. Γ	Αριθμ. Δ		
Πρόβατα							
Αγρια							
Ποσειδών							
Όσις							
Βόες							
Αγελόδοξ							

Όσιες βεβαιώνουν ποσόν αγροτικών προϊόντων...
 Καταβλήσαν έναντι ποσών...
 Ομοσπονδία...
 Ο Κτηνοτρόφος... Ο Εγγυητής...

Έγγραφο της Αγγλικής Εταιρείας για την εισαγωγή από βοσκοτόπων στον Κοιταδικό κάμπου για βοσκή.

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΗΣ ΑΙΜΝΗΣ ΚΟΠΑΙΔΕΣ

Βελτιστών εν τούτοις αλλοιώς και εμπορευμάτων...
 Αριθ. Ε. 09527

Αριθ. Συλλογίου
 Όνοματεπώνυμο καλλιεργητού

Κατοσία πέποι
 Είδος καρπών *Σίτες Νιρκάνα* Ποσόν...
 Όσοι...

ΕΙΔΟΣ ΚΑΡΠΟΥ	ΠΟΣΟΝ ΚΑΤΟΣΙΑΣ	ΠΟΣΟΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ
Σίτες Νιρκάνα		
... ..		
... ..		
... ..		

Εγ. *Καρδιάνη*
 Ο παραλαβών αποθηκεύσει
 Ο Γραμματέας των αποθεμάτων

Έγγραφο της Αγγλικής Εταιρείας

Ζώμας 88 αριθ. 25274
10/7/63

Αριθ. Τίτλου... 123725...

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
 ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ
 ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΕΠΟΙΚΙΣΜΟΥ

Δηλώνεται ότι:

- Ανάμεσα του άρθρου 1 παραγρ. 2 του Ν.Α. 2643/1953 περί παραχωρήσεως προς δημοτικότητας κληρονομιάς των γαιών του Κοιταδικού κάμπου και του άρθρου 86 του Κώδικος "Αν. Α. 2550/1941 περί επιστρεφόμενων γαιών παραχωρησίων επί των...

- Η από της μεταγραφής του παρόντος τίτλου, ανεργημένης άνω καταβολής των και δικαιωμάτων, μεταβληθείσα κωστή (άρθρ. 86 παρ. 2 και 87 του Κώδ. "Αν. Α. 2550/1941) περί άρθρου 2 του Νομ. Δ. 3488/1953, και ως...

- Αι εκάστοτε ληξιπρόθεσμοι διατάξεις του "Αγροτικού Νόμου, περί κληρονομίας και επιστρεφόμενων αγρών, εφαρμόζονται και επί του άνω άρθρου κλήρου (άρθρ. 116 Κώδ. "Αν. Α. 2550/1941).
- Επί του άνω άρθρου κλήρου υφίσταται επί σήμερον υποθήκη πρώτη εκ του Νόμου έκδοσης επί του άνω άρθρου με τήν ισημίαν του κλήρου τούτου, ανεργημένης επί όραματι...

Έγγραφο παραχώρησης κληρονομιάς...

25/7/1963
Μπολδού Ρήκας Ελάφια Κοπιάνη
Πρόεδρος της Βοσκείας

Παρακαλώ...

Έγγραφο παραχώρησης...

Συμπεράσματα

Η έρευνα μας πιστεύουμε ότι ήταν αρκετά ικανοποιητική και ανταποκρίνεται στις προσδοκίες μας. Η μόνη δυσκολία που συναντήσαμε ήταν ότι δεν μπορούσαμε να διοργανώσουμε μια τοπική έρευνα λόγω μεταφορικών προβλημάτων και οικονομικών δυσκολιών. Από την αναζήτηση που κάναμε στο διαδίκτυο αλλά και σε ορισμένους τόμους βιβλίων και εγκυκλοπαιδειών αποκομίσαμε πολλές πληροφορίες για τα μέσα και τις διαδικασίες που χρησιμοποιήθηκαν στην σύγχρονη εποχή. Περαιτέρω ερωτήματα που είναι αξιοσημείωτα να αναφερθούν είναι: οι αρνητικές επιπτώσεις που είχε για τις γύρω περιοχές και ποια επαγγέλματα προέκυψαν από την αποξήρανση . Το κλίμα της ομάδας ήταν αρκετά ευχάριστο λόγω της ανταλλαγής απόψεων που επικρατούσε.

**«Η αποξήρανση της λίμνης της Κωπαΐδας και οι επιπτώσεις
της στη διαμόρφωση της φυσιογνωμίας της γύρω
περιοχής»**

ΥΠΟΘΕΜΑ ΟΜΑΔΑΣ: «Η οικονομία της Κωπαΐδας»

Όνομα Ομάδας: **Οι Ερευνητές**

Μέλη Ομάδας: Δημήτρης Λάιος
Γεωργία Λειβανίδα
Στάθης Μπίμης
Γκεντς Τσενάι

Άγιος Γεώργιος Βοιωτίας,
Σχολικό έτος 2015-2016

Αντί εισαγωγής

Η ομάδα μας αποτελείται από 4 μέλη:

Δημήτρης Λάιος

Γεωργία Λειβανίδα

Στάθης Μπίμης

Γκεντς Τσενάι

Το όνομα της ομάδας είναι «**Οι Ερευνητές**».

Επιλέξαμε αυτό το όνομα, διότι το θέμα της εργασίας μας χρειαζόταν μεγάλη έρευνα. Στην αρχή της εργασίας συζητήσαμε και υπογράψαμε ένα συμβόλαιο το οποίο προέβλεπε τις θέσεις και τη δουλεία που θα αναλάμβανε ο καθένας από εμάς.

Το θέμα της ομάδας μας ήταν οι επιπτώσεις της αποξήρανσης της Κωπαΐδας στην οικονομία της γύρω περιοχής. Τα ερωτήματα μας ήταν για το ποιες ήταν οι ενασχολήσεις και οι δραστηριότητες των κατοίκων σε σχέση με την οικονομία της ευρύτερης περιοχής. Αποφασίσαμε να ασχοληθεί το κάθε άτομο της ομάδας με ένα υποερώτημα της εργασίας. Στο διαθέσιμο χρόνο που είχαμε ασχοληθήκαμε με την εργασία έτσι ώστε να έχουμε περιθώριο για την τελειοποίηση της. Οι προσδοκίες μας ήταν να συλλέξουμε τις πιο βασικές και σημαντικές πληροφορίες σχετικά με το θέμα.

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΗΣ ΚΩΠΑΪΔΑΣ

Η οικονομία της περιοχής γύρω από την Κωπαΐδα είναι ιδιαίτερα αναπτυγμένη. Μετά την αποξήρανση της λίμνης οι άνθρωποι άρχισαν να σκέφτονται το πώς θα μπορούσαν να εκμεταλλευτούν τα εκατοντάδες χιλιάδες στρέμματα για να καλλιεργήσουν προϊόντα (όπως σιτάρι, βαμβάκι, καλαμπόκι, τριφύλλι). Οι δυνατότητες που έδινε η περιοχή έπεισαν πολλούς ανθρώπους να εγκαταστήσουν τις επιχειρήσεις τους εκεί. Τα επαγγέλματα που έχουν αναπτυχθεί για να καλύπτουν τις ανάγκες των επιχειρήσεων είναι πολλά, όπως οι απλοί εργάτες, οι οποίοι αναλαμβάνουν την φροντίδα και την συλλογή των προϊόντων και οι εργολάβοι, οι οποίοι επιβλέπουν και συντονίζουν τους εργάτες έτσι ώστε να εκτελείται η δουλειά σωστά.

Το ευνοϊκό κλίμα της Κωπαΐδας επιτρέπει την παραγωγή πολλών προϊόντων και σε μεγάλες ποσότητες, όπως σιτάρι, που καλύπτει την μεγαλύτερη ποσότητα στρεμμάτων, βαμβάκι όπου παράγεται σε εξίσου μεγάλες ποσότητες και άλλα, όπως κριθάρι, τριφύλλι και καλαμπόκι.

Σχετικά με το εμπόριο, τα προϊόντα που παράγονται, δεν προμηθεύουν μόνο ελληνικές βιομηχανίες άλλα και ένα μεγάλο σύνολο επιχειρήσεων του εξωτερικού. Τα προαναφερθέντα προϊόντα στέλνονται σε ελληνικές βιομηχανίες και χρησιμοποιούνται σε διάφορους τομείς όπως στην παρασκευή τροφίμων και ενδυμάτων, ενώ στο εξωτερικό στέλνεται σε μεγάλες ποσότητες βαμβάκι κυρίως για την παραγωγή ενδυμάτων.

Όλα αυτά έχουν συμβάλει πολύ στην εσωτερική οικονομία της Ελλάδας και την έχουν βοηθήσει στο να παραμείνει ζωντανή στο παγκόσμιο εμπόριο. Το οικονομικό επίπεδο των κατοίκων της γύρω περιοχής έχει αναπτυχθεί ιδιαίτερα λόγω των βιομηχανιών που έχουν εγκατασταθεί στην Κωπαΐδα και των πολλών θέσεων εργασίας που έχουν δημιουργήσει. Εξαιτίας βέβαια της οικονομικής κρίσης, ο αριθμός των εργαζόμενων στις μέρες μας έχει μειωθεί σημαντικά αλλά οι επιχειρήσεις μπορούν ακόμη να παρέχουν τα προς το ζην.

Όπως αναφέρθηκε πριν η Κωπαΐδα έχει συμβάλει σε σημαντικό ποσοστό στην εσωτερική και εξωτερική οικονομία της χώρας. Σε γενικές γραμμές οι βιομηχανίες και οι επιχειρήσεις είναι ένας μεγάλος συντελεστής της οικονομίας της γύρω περιοχής και οι κάτοικοι της Βοιωτίας αλλά και της Στερεάς Ελλάδας βασίζονται πάρα πολύ στην καλλιέργεια προϊόντων της Κωπαΐδας.

Συμπεράσματα

Κατά τη γνώμη μας η έρευνά μας ήταν αρκετά επιτυχής. Βέβαια υπήρχαν κάποια κενά τα οποία θα τα καλύψει κάποια επόμενη εργασία. Κάποιες από τις δυσκολίες που προέκυψαν στην πορεία μας για την συλλογή πληροφοριών ήταν ότι δεν μπορούσαμε να βρούμε πληροφορίες σε βιβλία ή σε διαδικτυακές ιστοσελίδες. Κάποιες από τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά την διάρκεια της εργασίας είναι ότι μάθαμε πόση δουλειά απαιτείται για να φτάσουν στα χέρια μας τα προϊόντα και το πόσα αγαθά καλλιεργούνται στην Κωπαΐδα. Κατά τη διάρκεια της έρευνας για την οικονομία αναγκαστήκαμε να αναζητήσουμε πληροφορίες σχετικά με τα προϊόντα που παράγονται στην περιοχή της Κωπαΐδας. Με την ομαδική εργασία καταφέραμε να συμπτύξουμε τον χρόνο έτσι ώστε η εργασία μας να είναι εγκαίρως ολοκληρωμένη. Τα θέματα επιμερίστηκαν σε κάθε μέλος της ομάδας και έτσι δεν συναντήσαμε κάποια δυσκολία. Η συνεργασία των μελών της ομάδας ήταν πλήρως επιτυχημένη.

**«Η αποξήρανση της λίμνης Κωπαΐδας και οι επιπτώσεις της
στη διαμόρφωση της γύρω περιοχής»**

ΥΠΟΘΕΜΑ ΟΜΑΔΑΣ:

**«Πώς η αποξήρανση επηρέασε την κοινωνία της
γύρω περιοχής»**

ΟΝΟΜΑ ΟΜΑΔΑΣ: «ΜΜΑΙ ΑΕ»

ΜΕΛΗ ΟΜΑΔΑΣ:

**ΜΑΡΙΑ ΜΠΙΜΗ
ΜΑΡΙΓΟΥΛΑ ΛΙΚΑΙ
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΦΟΥΝΤΑ
ΙΩΑΝΝΑ ΓΚΑΛΑΜΕΛΟΥ**

**Άγιος Γεώργιος Βοιωτίας,
Σχολικό έτος 2015-2016**

Αντί εισαγωγής

Η ομάδα μας, ΜΜΑΙ ΑΕ, αποτελείται από τις μαθήτριες: Μαρία Μπίμη , Μαριγούλα Λικάι , Αγγελική Φουντά και Ιωάννα Γκαλαμέλου . Από την αρχή συμφωνήσαμε να ακολουθούμε κάποιους κανόνες, τους οποίους γράψαμε σε ένα συμβόλαιο για να λειτουργούμε καλύτερα και πιο αποτελεσματικά.

Το **θέμα μας** είναι «πώς η αποξήρανση επηρέασε την κοινωνία της γύρω περιοχής».

Σκοπός μας είναι να μάθουμε περισσότερα για τις κοινωνικές συνθήκες που διαμορφώθηκαν ως αποτέλεσμα της αποξήρανσης της λίμνης.

Για το σκοπό αυτό το κάθε μέλος ανέλαβε να ερευνήσει μια υποενότητα :

- Μαρία Μπίμη & Μαριγούλα Λικάι ~> Πως επηρέασε η αποξήρανση το περιβάλλον .
- Αγγελική Φουντά ~> Οργανισμός Κωπαϊδας και η διανομή των χωραφιών .
- Ιωάννα Γκαλαμέλου ~> Κοινωνικές μεταβολές που έγιναν λόγω της αποξήρανσης .

Αρχικά ψάξαμε πληροφορίες στο διαδίκτυο και σε βιβλία. Αποφασίσαμε ποιες από τις πληροφορίες αυτές χρειαζόμαστε και τις συνθέσαμε σε ένα κείμενο. Τις περάσαμε σε ηλεκτρονική μορφή . Για να βλέπουμε την πρόοδο που έχουμε κάνει και να προγραμματίζουμε τι θα κάνουμε την επόμενη φορά κάθε μέλος της ομάδας είχε ένα ατομικό ημερολόγιο αλλά υπήρχε και ένα ομαδικό στα οποία γράφαμε τι κάναμε κάθε φορά.

Πιστεύουμε ότι είχαμε ένα ενδιαφέρον θέμα μέσα από το οποίο μάθαμε αρκετά πράγματα και ελπίζουμε να έχουμε κάνει μια καλή εργασία .

ΛΙΜΝΗ ΚΩΠΑΪΔΑ

ΑΠΟΞΗΡΑΝΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Με την αποξήρανση της λίμνης Κωπαΐδας δημιουργήθηκε το 1953 ο Οργανισμός Κωπαΐδας. Ο Οργανισμός ήταν υπεύθυνος για τη διαχείριση του νερού και άλλες εργασίες (άνοιγε δρόμους, φρόντιζε για την διατήρηση των δρόμων προς τα χωράφια κ.λ.π) Όταν έγινε η αποξήρανση δημιουργήθηκαν μεγάλες εκτάσεις γης, οι οποίες διανεμήθηκαν στις γύρω περιοχές. Για παράδειγμα, 1862 στρμ. μοιράστηκαν στους περίοικους της Υλίκης, 28.427 στρμ. πήγαν σε απαντήσεις τρίτων από το δημόσιο, 145.000 στρμ σε μισθωτές, 48.000 στρμ για καλλιέργεια από την εταιρεία (Οργανισμός Κωπαΐδας) και τέλος 17.000 στρμ για κοινωφελή έργα (δρόμοι κ.λ.π)

Τα στρέμματα που μοιράστηκαν, καλλιεργήθηκαν από τους ανθρώπους . Έτσι δημιουργήθηκε μια νέα τάξη : η αγροτική . Οι γυναίκες και οι άνδρες ήταν ισότιμοι και δούλευαν μαζί σε αντίθεση με άλλες κοινωνίες της εποχής όπου οι γυναίκες δεν ασχολούταν με αγροτικές δουλειές .Εκείνη την εποχή, επίσης, σημειώθηκαν πολλοί γάμοι. Οι άνθρωποι πάντρευαν τα παιδιά τους, γιατί προτεραιότητα στην απόκτηση χωραφιών είχαν αυτοί που είχαν οικογένεια .

Καλλιεργητές της Κωπαΐδας σε αγροτική εργασία.

Για την αποξήρανση όμως, θυσιάστηκε πανίδα και χλωρίδα. Όσον αφορά τη χλωρίδα το κυριότερο ήταν τα καλάμια και κάμποσα βούρλα. Οι ντόπιοι τα ονόμαζαν «κολοκύθια». Το φυτό αυτό θα πρέπει να είναι των αρχαίων Βοιωτών. Για τη χλωρίδα δεν υπάρχουν πολλές πληροφορίες αλλά για την πανίδα γνωρίζουμε πολλά. Η λίμνη ήταν γεμάτη ψάρια και η επιφάνεια της ήταν σκεπασμένη από άγρια πουλιά. Επίσης υπάρχουν πάρα πολλά υδρόβια πουλιά, μόνιμα και διαβατάρικα. Εκείνο όμως που έκανε γνωστή την λίμνη ήταν τα χέλια της. Μεγάλα έσοδα είχαν οι ντόπιοι και από τις βδέλλες. Τις χρησιμοποιούσαν για τις αφαιμάξεις και τις πουλούσαν στα κουρεία. Πολλά δε αμφίβια θηλαστικά ζώα ζούσαν στην Κωπαΐδα, όπως σκυλοπόταμοι, λύκοι που είχαν συνηθίσει στην αμφίβια ζωή και κάποιο είδος γουρουνιού. Επίσης, περιείχε ένα θηλαστικό που οι Βοιωτοί φωνάζουν *ρήσο*.

Το θηλαστικό αυτό (ρήσος) είχε περίεργη εξωτερική εμφάνιση, ήταν ήσυχο πλάσμα και άκακο. Η εξαφάνιση του οφείλεται στην γούνα του, το Λουτρ. Ένα άλλο είναι ο Αεδέας ο Αστερίας, ένα πάλι με πολύχρωμο φτέρωμα που έβγαζε ένα περίεργο ήχο από τα βαλτοτόπια, που ακούστηκε και στην επανάσταση του 1821. Όμως μετά την αποξήρανση της Κωπαΐδας εξαφανίστηκε και αυτό.

Συμπεράσματα

Η ερευνά μας ήταν αρκετά επιτυχής αν και υπήρχαν κάποια μικρά προβλήματα στην συλλογή πληροφοριών . Επίσης θα ήταν πολύ χρήσιμο αν κάναμε κάποιες μικρές εκδρομές, ώστε να κάνουμε έρευνα (στις καταβόθρες στην Κωπαΐδα κ.α) όμως δυστυχώς δεν μπορέσαμε . Μέσα από την εργασία μάθαμε πολλά για τον τόπο μας και την ιστορία του αλλά και για τους ανθρώπους .

Κάποια νέα ζητήματα που προέκυψαν θα μπορούσαν να διερευνηθούν περαιτέρω. Αυτά είναι α) πώς οι άνθρωποι εκείνη την εποχή έδρασαν και διεκδίκησαν τις καλλιεργήσιμες εκτάσεις που δημιουργήθηκαν από την αποξήρανση και β) κατά πόσο η διανομή των χωραφιών ήταν δίκαιη .

Σε γενικές γραμμές η ομάδα συνεργάστηκε καλά. Βέβαια δεν έλειψαν κάποιες ασυνεννοησίες μεταξύ των μελών . Όμως δεν ήταν κάτι σημαντικό και το ξεπεράσαμε γρήγορα .

**«Η αποξήρανση της λίμνης Κωπαΐδας και οι επιπτώσεις της
στη διαμόρφωση της γύρω περιοχής»**

**ΥΠΟΘΕΜΑ ΟΜΑΔΑΣ: «Οι επιπτώσεις της αποξήρανσης
στον πολιτισμό της γύρω περιοχής»**

ΟΝΟΜΑ ΟΜΑΔΑΣ: «MINYAKH A.E»

ΜΕΛΗ ΟΜΑΔΑΣ: Χριστίνα Γούρα
Σπυριδούλα Μπούτση
Ντενίσα Ντάικο
Κατερίνα Λαπούσι.

Άγιος Γεώργιος Βοιωτίας,
Σχολικό έτος 2015-2016

Αντί εισαγωγής

Η ομάδα αποτελείται από τις μαθήτριες: Σπυριδούλα Μπούτση, Ντενίσα Ντάικο, Κατερίνα Λαπούση και Χριστίνα Γούρα.

Ονομάσαμε την ομάδα μας MINYAKH A.E. και επιλέξαμε αυτό το όνομα γιατί οι Μινύες ήταν οι πρώτοι αρχαίοι κάτοικοι που αποξήραναν την λίμνη της Κωπαΐδας.

Υπογράψαμε ένα συμβόλαιο στο οποίο συμφωνήσαμε όλοι να εργαστούμε ομαδικά και να είμαστε συνεπείς στις εργασίες μας.

Ο σκοπός της εργασίας μας είναι να ανακαλύψουμε πράγματα για τον πολιτισμό που υπάρχει, δηλαδή παραδόσεις, ήθη, έθιμα, όπως αυτά διαμορφώθηκαν σε μια αγροτική περιοχή, όπου κυρίαρχο ρόλο διαδραματίζουν οι γεωργικές εργασίες, που λαμβάνουν χώρα στην Κωπαΐδα. Στόχος της έρευνάς μας ήταν να γνωρίσουμε τον πολιτισμό που αναπτύχθηκε στην ευρύτερη περιοχή ως αποτέλεσμα της αποξήρανσης της λίμνης της Κωπαΐδας.

Οι δραστηριότητες που πραγματοποιήσαμε είναι το ψάξιμο στα βιβλία που υπάρχουν στην βιβλιοθήκη του σχολείου μας και στην αίθουσα πληροφορικής στο διαδίκτυο.

ΛΙΜΝΗ ΚΩΠΑΙΔΑ

Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Ο πολιτισμός μιας χώρας ή μιας περιοχής διαμορφώνεται υπό την επίδραση διαφόρων παραγόντων. Στην περιοχή μας ο ρόλος της Κωπαΐδας υπήρξε καθοριστικής σημασίας για τη διαμόρφωση του πολιτισμού της. Ο πολιτισμός επηρεάστηκε άμεσα από την οικονομία και από κοινωνικούς παράγοντες.

Εργαλεία

Η ανάπτυξη της τεχνολογίας, διαδραμάτισε καθοριστικό ρόλο. Σύγχρονα μηχανήματα που χρησιμοποιούνται είναι τα κοπτικά τριφυλλιών, μηχανές που ποτίζουν τα χωράφια, τρακτέρ (που παλιά χρησιμοποιούσαν γαϊδούρια κυρίως για την καλλιέργεια), πρέσες που δένουν τα χόρτα, μηχανές για βαμβάκια, θέριζο - αλωνιστικές μηχανές, οι οποίες χρησιμοποιούνται και για το καλαμπόκι. Όλα αυτά τα μηχανήματα φυλάσσονται σε μεγάλες αποθήκες όπου εκεί φυλάσσονται και σιτηρά, καλαμπόκι, τριφύλλι και σιτάρια. Στην περιοχή της Κωπαΐδας βρίσκονται εγκατεστημένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις, μύλοι, στάβλοι και γραφεία. Η Ανώτατη Γεωπονική Σχολή Αθηνών έχει ιδρύσει πρότυπες καλλιεργητικές μονάδες (φυτώρια και αμπελώνες) για να κάνουν την πρακτική τους άσκηση οι τελειόφοιτοι φοιτητές της.

Υδρευση περιοχής

Όλη αυτή η πεδιάδα παίρνει νερό από δύο ποτάμια: από το Μέλανα και τον Βοιωτικό Κηφισό, όπως επίσης και από δύο διώρυγες, οι οποίες οδηγούν στο σύστημα λιμνών Υλίκης και Παραλίμνης. Το βασικό αποστραγγιστικό δίκτυο επικουρείται από δευτερεύουσες διώρυγες και χαντάκια τις λεγόμενες "σούδες". Ωστόσο, ο οργανισμός αγοράζει νερό από την Ε.Υ.Δ.Α.Π και συγκεκριμένα από την σήραγγα του Μόρνου, ενώ ενισχύει το υδατικό του δυναμικό από γεωτρήσεις που λειτουργούν περιμετρικά της πεδιάδας.

Προϊόντα που καλλιεργούνται και ζωική απασχόληση

Σε μια τόσο μεγάλη πεδιάδα βρήκαν απασχόληση πάρα πολλοί άνθρωποι. Ασχολία τους είναι η καλλιέργεια. Καλλιεργείται σιτάρι (39.390 στρέμματα), βαμβάκι (60.905 στρέμματα) , κριθάρι (17.785 στρέμματα), βρώμη (8.230 στρέμματα), πεπόνια (1.900 στρέμματα), κρεμμύδια (1.900 στρέμματα), διάφορα πρώιμα (1.100 στρέμματα),

κουκιά (750 στρέμματα), ρεβίθια (700 στρέμματα), τριφύλλι (690 στρέμματα) και καλαμπόκι (115 στρέμματα). Τα 12.645 στρέμματα βρίσκονται σε αγρανάπαυση. Πέρα από τις καλλιέργειες, υπάρχουν και εκτροφές. Εκτρέφονται αιγοπρόβατα, βόδια, άλογα των Ιπποδρόμων και αγριόχοιροι, τα οποία έχουν αυξηθεί κατά πολύ τα τελευταία 3-4 χρόνια.

Από τότε που δημιουργήθηκαν οι σήραγγες και οι καταβόθρες μετακινήθηκαν πολλά μέτρα χώματος και λίτρα νερού και έτσι κάθε αγρότης καλλιεργεί καλύτερα τη γη. Υπάρχει οργάνωση, συνεταιρισμοί και με την εξέλιξη της τεχνολογίας νέα μέσα για την αντιμετώπιση προβλημάτων σε εδάφη και γεωτρήσεις.

Σπηλιές - καλύβες

Πέρα από τον οικονομικό παράγοντα, η Κωπαΐδα επηρέασε και τον πολιτισμό της περιοχής. Δημιουργήθηκαν οι Σπηλιές και οι καλύβες ως τόπος προσωρινής διαμονής. Στα παλαιότερα χρόνια οι άνθρωποι για να ζήσουν στον κάμπο και να βρίσκονται κοντά στις καλλιέργειές τους, που χρειάζονταν συνεχή φροντίδα, έπρεπε να βρουν μία στέγη, ένα μέρος να ξεκουράζονται, να κοιμούνται και κυρίως να τρώνε, γι' αυτό βρήκαν τις σπηλιές ή κατασκεύασαν οι ίδιοι καλύβες. Ωστόσο, σήμερα οι σπηλιές δεν έχουν απολύτως καμία χρησιμότητα, παρά μόνο ως κατοικία ζώων όπως είναι οι λύκοι, τα σκυλιά και οι νυχτερίδες.

Ενδυμασία

Η ενδυμασία των ανθρώπων στην περιοχή ήταν ανάλογη με τις συνθήκες που επικρατούσαν εκεί. Οι γυναίκες φορούσαν μακριά φορέματα, μαντίλια στο κεφάλι, απαραίτητα για την πολύωρη έκθεση στον ήλιο και ποδιές που κάλυπταν το σώμα από τη μέση και κάτω για τη συλλογή της σοδειάς (π.χ βαμβάκι). Οι άντρες ανάλογα φορούσαν πρόχειρα παντελόνια και μακριά πουκάμισα που προστάτευαν από τον ήλιο κατά τη διάρκεια της εργασίας.

Ἦθη και Ἔθιμα

Ἦθη και ἔθιμα που σχετίζονται με την περιοχή, είναι αυτά που αναφέρονται στη σοδειά. Των Θεοφανείων οι αγρότες ραντίζουν με αγιασμό όλα τα χωράφια τους, για να ἔχουν καλή σοδειά. Την Πρωτοχρονιά στη βασιλόπιτα ρίχνουν πάνω ρύζι και άλλους καρπούς, για να είναι πλούσια η σοδειά και οι καρποί τους την νέα χρονιά. Σε περιόδους ανομβρίας ἔκαναν λιτανείες και περιφορά της εικόνας ενός αγίου στα χωράφια, για να βρέξει και να ποτιστούν τα φυτά.

Μύθοι και Αλήθειες

Ἐχουν σχεδιαστεί πολλοί μύθοι σχετικοί με την περιοχή, δύο από τους οποίους είναι οι ακόλουθοι:

1ος μύθος: Στην πρωινή ομίχλη ή στα απογευματινά παιχνιδίσματα του ἡλίου, ανάμεσα στις φυλλωσιές των δέντρων, μπορείς να δεις ὄμορφα κορίτσια που χορεύουν και τραγουδούν στις δασωμένες όχθες των ποταμών. Αν πλησιάσεις ή αντιληφθούν την παρουσία σου, χάνονται στις πτυχές των δασιών πέπλων του αιθέρα.

2ος μύθος: Στην περιοχή υφίσταται ἕνας αμαρτωλός οργανισμός, που ἔχει σκοπό την αποξήρανση μιας λίμνης που δεν υπάρχει για δεκαετίες.

Συμπεράσματα

Το τελικό αποτέλεσμα είχε μεγάλη επιτυχία. Δεν αντιμετωπίσαμε κάποια ιδιαίτερη δυσκολία, το μόνο αρνητικό είναι ότι η συνεργασία εκτός σχολείου ήταν δύσκολη. Οι γνώσεις και οι εμπειρίες που αποκομίσαμε είναι ότι μάθαμε περισσότερα για την αποξήρανση της Κωπαΐδας και για τον πολιτισμό γύρω από αυτήν. Στην αναζήτηση μας αναρωτηθήκαμε τι είδους επαγγέλματα προέκυψαν μετά από αυτήν την αποξήρανση. Η ομαδική εργασία μας βοήθησε πάρα πολύ στο να συνεργαστούμε με όλα της τα μέλη. Το κλίμα της ομάδας ήταν καλό και είχαμε μία ευχάριστη συνεργασία. Κάναμε το μάθημα πιο ευχάριστο και είχαμε ένα ωραίο τρίμηνο.

Επίλογος

Η παρούσα εργασία εκπονήθηκε από τους μαθητές της γ' τάξης του Γυμνασίου Αγίου Γεωργίου στα πλαίσια του μαθήματος της τοπικής ιστορίας. Ο στόχος ήταν μέσα από τη διαδικασία της έρευνας πρωτογενών και άλλων πηγών, μαρτυριών, αναφορών να γνωρίσουν οι μαθητές την ευρύτερη περιοχή στην οποία ζουν και δραστηριοποιούνται. Επίσης στόχος ήταν να κατανοήσουν τις συνθήκες που διαμόρφωσαν τον περιβάλλοντα χώρο τους και διαδραμάτισαν σπουδαίο ρόλο στη συγκρότηση των κοινωνιών.

Απώτερος σκοπός ήταν να αντιληφθούν ότι η γενική ιστορία διαμορφώνεται όχι αυτόνομα αλλά μέσα από τις επιμέρους ιστορικές αναφορές, όπως αυτές παρουσιάζονται σε τοπικό επίπεδο. Η γνώση και η κατανόηση της ιστορίας ευελπιστούμε ότι θα συμβάλλει αποφασιστικά στην αντίληψη του κόσμου, του περιβάλλοντα χώρου και τη διαμόρφωση της δικής μας ιστορικής πορείας με σεβασμό στο παρελθόν.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Papirous Larus Britanica, τ. 37, σ.142-143

Εταιρία Βοιωτικών Μελετών, Τα Πρακτικά των τεσσάρων Συνεδρίων

Ιστορία του ελληνικού έθνους, τ. Α΄, τ. ΙΔ΄

Βοιωτικός κόσμος, *Ψήγματα από ελληνική ιστορία*

Πληροφορίες από το Ίντερνετ (Εγκυκλοπαίδεια, Ξανά και Ξανά στην Κωπαΐδα, Λίμνη Κωπαΐδας, Μύθοι και Αλήθειες, Βικιπαίδεια)

Μπίμη Φρόσω, *Η Ιστορία της λίμνης της Κωπαΐδας*

Ντίνα Παπαχαραλάμπους-Μήτσου, *Ψάχνοντας*

Επετηρίς της Εταιρίας Βοιωτικών τ.4 τεύχος Β'

Λάμπρου Γιάννης, *Κωπαΐδα Λίμνη Ζωής*

Παυσανία, *Ελλάδος περιήγησις*, Βοιωτικά

Στράβωνας, *Η Γεωγραφία*, για τη Βοιωτία από 9.1.24 έως 9.2.42. Μία καλή έκδοση με αγγλική μετάφραση Jones, H. L., *The Geography of Strabo*, τ.4, Λονδίνο 1954, s. 276-341

Τσεβάς, Γ., *Ιστορία των Θηβών και της Βοιωτίας από των αρχαιοτάτων χρόνων μέχρι σήμερα*, 2τ., Αθήνα 1928.